

Het pestprotocol (versie juni 2023)

Het (cyber)pestprotocol bestaat uit een aantal afspraken over het tegengaan en omgaan met pesten. Afspraken tussen de school, de kinderen en de ouders. De basis voor die afspraken zijn de volgende twee regels:

1. **Wij pesten niet**
2. **Wij accepteren niet dat er gepest wordt**

De tweede regel richt zich nadrukkelijk op leerlingen, leerkrachten en ouders gezamenlijk. Een goede samenwerking biedt de beste kansen op resultaat. Leerlingen, leerkrachten en ouders hebben allen een eigen verantwoordelijkheid bij het tegengaan van pesten. Die eigen verantwoordelijkheid wordt in het pestprotocol geconcretiseerd, door af te spreken welke stappen er door wie gezet moeten worden, als er gepest wordt. Onderdeel van dit protocol is het cyberpesten protocol waarin specifiek wordt beschreven hoe om te gaan met digitaal pesten.

Handelingen van leerlingen

- Als de kinderen merken dat er gepest wordt, vertellen zij dit aan de leerkracht en/of ouders.

Handelingen van leerkrachten richting leerlingen en klas

- De leerkracht bespreekt elk pestprobleem met de betrokken leerlingen. Eerst met het gepeste kind, vervolgens met het pestende kind. De gesprekken hebben als doel het verkrijgen van inzicht in de situatie met het oog op het ondernemen van vervolgstappen.
- De leerkracht bespreekt elk pestprobleem niet alleen met de direct betrokkenen, maar ook met de klas als geheel indien dat zinvol wordt geacht. De leerkracht neemt in dit gesprek duidelijk stelling tegen pestgedrag.
- De leerkracht meldt een pestprobleem bij de intern begeleider en brengt daarbij verslag uit van de gesprekken die met de kinderen zijn gevoerd. Indien nodig brengt de intern begeleider advies uit.
- De leerkracht past na een pestprobleem direct en duidelijk de sancties toe die in de klas zijn afgesproken.
- Bij een pestprobleem kiest de leerkracht, in overleg met de intern begeleider, een vorm van begeleiding voor de pestende leerling en voor de gepeste leerling uit. In overleg met betrokkenen kan contact worden opgenomen met een externe deskundige.

Handelingen van leerkrachten richting ouders

- De leerkracht heeft een gesprek met de ouders van het gepeste kind.
- De leerkracht heeft een gesprek met de ouders van het pestende kind.
- In deze gesprekken worden de ouders op de hoogte gebracht van het probleem en probeert de leerkracht meer inzicht in de situatie te verkrijgen.
- In overleg met de intern begeleider en/of directie wordt besloten of de overige ouders geïnformeerd worden over de problemen met het pedagogisch klimaat in de groep, door middel van een ouderavond
- In een vervolgesprek met de ouders van de direct betrokken leerlingen wordt een plan van aanpak besproken.

Handelingen van ouders

Ouders van het gepeste kind

- Als ouders de indruk hebben dat hun kind gepest wordt, nemen zij dat serieus.
- De ouders luisteren zo objectief mogelijk naar de verhalen van hun kind en nemen stelling tegen het pesten.

- De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht om hem of haar op de hoogte te stellen en zijn of haar visie te horen.
- Ouders zijn emotioneel betrokken bij pestproblemen waar hun kind mee te maken heeft. Indien er sprake is van een ernstige “pest-situatie”, stellen de ouders zich daarom terughoudend op en nemen niet rechtstreeks contact op met de betrokken kinderen en hun ouders. Zij laten dit in eerste instantie over aan de leerkrachten.
- De ouders verlenen hun medewerking aan een door de leerkracht voorgesteld overleg.

Ouders van het pestende kind

- Als ouders ter ore komen dat hun kind pest, nemen zij het probleem serieus.
- De ouders luisteren zo objectief mogelijk naar de verhalen van hun kind, straffen het niet, maar nemen stelling tegen het pesten.
- De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht om hem of haar op de hoogte te stellen en zijn of haar bevindingen te horen.
- Ouders zijn emotioneel betrokken bij pestproblemen waar hun kind mee te maken heeft. Indien er sprake is van een ernstige “pest-situatie”, stellen de ouders zich daarom terughoudend op en nemen niet rechtstreeks contact op met de betrokken kinderen en hun ouders. Zij laten dit in eerste instantie over aan de leerkrachten.
- De ouders werken mee aan het plan van aanpak dat door de leerkracht wordt voorgesteld.

Ouders van de meelopers

- Als ouders van hun kind horen over pestgedrag in de klas, nemen zij dit probleem serieus.
- De ouders luisteren zo objectief mogelijk naar de verhalen van hun kind en proberen zicht te krijgen op de aard en omvang van het probleem.
- De ouders nemen stelling tegen het pesten.
- De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht om hem op de hoogte te stellen.

Voor alle betrokken ouders geldt:

- De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht. Als zij zich om welke reden dan ook niet willen wenden tot de groepsleerkracht, dan nemen zij contact op met de directie.

Handelingen van overblijfkraften

- Als overblijfkraften de indruk hebben dat een kind gepest wordt, nemen zij dat serieus.
- De overblijfkraften luisteren zo objectief mogelijk naar de verhalen van het kind en nemen stelling tegen het pesten.
- De overblijfkraften nemen contact op met de groepsleerkracht om hem of haar op de hoogte te stellen.
- De overblijfkraften verlenen hun medewerking aan een door de leerkracht voorgesteld overleg.
- De overblijfkraften werken mee aan het plan van aanpak dat door de leerkracht wordt voorgesteld.

Protocol Cyberpesten

Dit protocol is onderdeel van het pestprotocol en heeft betrekking op digitaal pesten. In dit protocol staat beschreven hoe cyberpesten te herkennen is, hoe er preventief wordt opgetreden, hoe er curatief wordt opgetreden.

Inleiding

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Op het internet kan men een andere identiteit aannemen of volledig anoniem blijven, waardoor de grenzen van het pestgedrag worden verlegd. Het is een groeiend probleem. Daarom is een protocol van belang. Dit protocol stuurt aan op een integrale aanpak met ouders.

Preventief

Wanneer de leerkracht merkt, dat er door kinderen uit zijn/haar klas gebruikgemaakt wordt van chatprogramma's of er e-mailcontacten tussen leerlingen zijn, bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen en risico's hiervan. In de bovenbouwgroepen is dit sowieso aan de orde. Informatie hierover is te vinden op de diverse websites, die verderop in het protocol worden genoemd.

Curatief

Signalen omtrent cyberpesten nemen we altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert dat er sprake is van cyberpesten, volgt hij/zij onderstaand stappenplan.

1. Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de dader(s)

Deze twee onderdelen vallen beiden onder de eerste stap. Zij dienen naast elkaar uitgevoerd te worden. Het is namelijk van belang dat er met zowel het slachtoffer als met de daders een gesprek wordt gevoerd. Daarvoor dienen de daders(s) dus opgespoord te worden. Er moet worden afgewogen of de gesprekken afzonderlijk plaatsvinden of dat dit in een driegesprek (leerkracht, slachtoffer, dader) kan plaatsvinden. Hierbij worden afspraken gemaakt over het vervolg.

Gesprek met de gepeste leerling

Het is van belang dat de leerkracht:

- deze leerling en diens klacht serieus neemt.
- de leerling zijn of haar verhaal laat doen en daar de tijd voor neemt.
- zich probeert in te leven in de leerling (pedagogische tact).
- geen verwijten maakt. Dat maakt het onveilig voor de leerling, waardoor deze minder zal vertellen of zelfs helemaal niets meer zal willen vertellen.
- de leerling de tip geeft om de pester te blokkeren en te verwijderen. Voordat de leerling dit doet moet deze de gesprekken uitprinten die hij/zij heeft gevoerd met de pester. Deze gesprekken kunnen mogelijk als bewijsmateriaal dienen.
- Door blijft vragen. Vooral wanneer het gaat om een gesprek met een leerling na het signaleren van digitaal pesten. De leerling zal niet snel vertellen dat hij/zij gepest wordt of zelf pest.

Opsporen van de dader(s)

Soms zal bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is zal er getracht moeten worden om deze op te sporen. Dit kan gedaan worden door de gesprekken te bewaren en uit te printen. In deze gesprekken kunnen aanwijzingen staan over wie de dader is. Wanneer het pesten op school gebeurt, kan dit in samenwerking met de systeembeheerder worden opgespoord/achterhaald.

Gesprek met de dader(s)

Hierbij is van belang:

- In te gaan op wat er gaande is.
- Door te vragen
- Goed te luisteren naar de kant van het verhaal van deze leerling en dit serieus nemen.
- Te wijzen op de mogelijk gevolgen voor de gepeste leerling.
- Duidelijk te maken dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is. Er kunnen strafrechtelijke consequenties volgen.

2. Ouders/verzorgers van de leerlingen op de hoogte stellen

De leerkracht informeert zowel de ouders van de gepeste leerling als de ouders van de pester over wat er speelt. Dit gebeurt bij voorkeur vóór het gesprek met de betrokken leerlingen. Denk hierbij aan het volgende:

- Vraag hen of zij de signalen herkennen. Wanneer zij niet weten wat de signalen zijn, kunt u hen hierover informatie geven.

- Vertel ouders/verzorgers dat het niet hun schuld is.
- Informeer de ouders over de afspraken die er met de kinderen zijn gemaakt, wanneer het gesprek met hen al heeft plaatsgevonden.
- Vertel hen welke maatregelen zij kunnen nemen/wat zij kunnen doen.
- Verwijs ouders voor meer informatie naar bijvoorbeeld:
 - Het gratis telefoonnummer 0800-5010 (onderwijstelefoon)
 Zij kunnen antwoord geven op vragen van ouders.
 - www.weerbaar.info
 - www.pestweb.nl

3. Afronding

Wanneer de leerkracht signaleert dat het cyberpesten daadwerkelijk is gestopt, informeert hij/zij de ouders hierover. Bovendien informeert hij/zij de directie over het voorval en de gemaakte afspraken. Nadat de leerkracht het hele traject schriftelijk heeft vastgelegd en in het leerlingdossier heeft opgenomen, is de procedure afgerond.

4. Nazorg

Het is van belang om de leerlingen voorlopig te blijven volgen, om te voorkomen dat het pestgedrag terugkeert. Vraag de gepeste leerling af en toe hoe het met hem/haar gaat. Let erop dat dit gebeurt in een veilige ruimte. Wanneer de leerling over de gang loopt zal hij/zij waarschijnlijk minder snel zeggen dat het niet goed gaat. Ook de leerling die gepest heeft, kunt u vragen hoe het met hem/haar gaat. Deze kan namelijk ook behoefte hebben aan aandacht.

5. Blijvend pestgedrag

Wanneer het pesten door blijft gaan of terugkeert volgen we achtereenvolgens de volgende stappen:

- Er vindt een gesprek plaats tussen directie, leerkracht en ouders van de pestende leerling. In dit gesprek worden afspraken gemaakt over de aanpak. De leerkracht maakt een verslag van dit gesprek.
- Mocht in het voornoemde gesprek geen overeenstemming bereikt worden, dan neemt de directie een besluit over de vervolgstappen. Hiervan worden de ouders en de leerkracht binnen een week na het gesprek schriftelijk op de hoogte gesteld.
- Bij aanhoudend ongewenst gedrag van de leerling kan de directie besluiten tot een (tijdelijke) schorsing van de leerling.
- Wanneer ook hierna ongewenst gedrag aanhoudt, zal de directie het bevoegd gezag verzoeken tot verwijdering over te gaan. Hierbij wordt de procedure als omschreven in de schoolgids (toelating, schorsing en verwijdering) in acht genomen.

Meer informatie over cyberpesten

Op het internet is volop informatie te vinden

Kijk hiervoor o.a op de volgende sites:

- www.pestweb.nl
- www.pestten.net
- www.stopdigitaalpesten.nl